

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Oratio Iacobi Patriarchæ, in ficta morte Iosephi: Ex Philone, lib. de Ioseph.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](#)

quem ideo generosior decet constantia, quam
Sedeciam Regem mollissimis studijs inauri-
tum: ad hoc tamen fulmen, ex morte Iosephi

filii (ut ipse arbitrabatur) contortum, ita loqui-
tur apud Pilarem, orationem miserationibus,
& grauitate condiens.

ORATIO IACOBI PATRIARCHAE, IN FICTA
morte Iosephi.

Philo, lib de Ioseph.

OΥχ διδάσκαλο μελυπτεί τέκνον, ἀλλ' οὐ
τέτρα τάρφος. εἰ ἐπὶ γῆς τράφης τὸ σῶς,
ταργυρέμενον ἔθερά τευτα, σύστιλοντα πότερον
ἔκοινόντα, τοὺς δραματικοὺς σωματεῖτα, ἐπε-
δάκρυτα κειμένα τῷ νεκρῷ, τολμητῶς ἐκβού-
σα, τὴν νομιζομένων οὐδὲ ταρέλικον. ἀλλά εἴ
χεὶ τὸ ζένης, ἀπονέμη, τὸ οἰκεῖον ὄφληκα τὸ φύ-
στος ἀπολαβόμενον οὐδέτο, μὴ χρισθῆναι. πόρος
ζεῦς αἱ ταῖς δίξεις θύται, πρὸς μακροπότερον ξυ-
κόνου ποτέ άνθρώπων ἀναγενέντος. οἱ κτεναί τε,
νεκρὸν διηλέκταν, οὐταμήτα θεακόνιμον, καὶ τὸ
σῶμα ἔγκρύψαν. εἰ δὲ ωτάπλεν γένοντα οὐδό-
ταλοι, πιθανόν τοντον, ἀρισταί τε πάρον ἀπαλ-
λαθεῖσι; τῷ δὲ οὐδὲ τῷ περιστρωτῷ τῷος τὸ
θηταῖς, καὶ θεατάδιον, οὐκον τὸ κοινόν λαζίον
φύσεως, θητειλέμηντοι ταρπονέζιστενινοὶ, οὐ,
οὐ λόγος, ἀληθίας τοι ταρπονόροις θητοῖς
ἴνωντα καὶ δοκιμήγοντες. γενταμένοις, καὶ τοι-
δεσι τὸν ἑρδόντα παλάγχων. οὐλητῆς εἶμι τὸ
ἀλελύτωρ, ἐπειγένυματην τολλάτης κακο-
παθίας, ἀλλ' αὐτοῦ, ζευτεύων, θητεύων,
ἀναγκαζομένοντοῦρι οὐκ οὐκιστέχριν. καὶ τολλά-
της οὖν, τολλάτης κατα, μυρία διάστοις ἐπαδορ
τὸν ἀνκετωρ, εἰ οἰς ταργεύσεις μετεποτα-
σσει, σύντηγάμφθιν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ συμβεβηκό-
το αρρηγτότερον, οὐδὲ τὴν ρώμην τὸ ψυχῆς
ναρτέσαρε, καὶ οὐρητο. παγρ μεῖζον οὐδὲ δοτε-
ρον πενθός; οὐ μέτην τὸ παγρός διακεκόμισα

Non tam ego tuam mortem, fili mi, doleo,
quād sepulchri iacturam: nam si tibi se-
pulchrum contigis in terra propria, nec
mihi deeset solarium. Assidisse agrotanti
ante mortem, impendisse morienti extrema
oscula, clausis̄ oculis̄, mortuum perfusil-
sem lachrymis, extulisse magnifice, nihil o-
misissem ē iustis funeribus, atque etiam si
peregrē defunctus esses, dixisse mecum, per-
solatum est naturæ debitum, noli tristari, vi-
ui habent suas partias, at mortuorum omnis
terra sepulchrum est: Brevis autem sunt omnes
homines, nam qui maximè longeū fuit,
quantillum temporis vixit, si ad æternitatem
id conferas: vel li omnia in mortiurus eras per
vī, & insidias, levius fuisset extingui manib-
us hominum, qui mortuum saltem miserati,
obrissent terra, & cadaver sepelijerint, aut ut
crudelissimi fuerint, quid amplius potuissent,
quād infepultum proiecere, quem mox via-
tor aliquis præteriens memor naturæ communi-
nis humasset, misericordia commotus. Nunc,
vt fertur, immites, & carniuas bestias pauci-
sti, & saturasti meis visceribus. Hacenus
multos labores inopinatos exantlau: in his
miserijs abunde sum exercitus, errando, pere-
grinando, mercede seruendo, dura ferendo
imperia, vsque ad vitæ périculum exigitus,
a quibus minimè oportuit: multa vidi, multa
audiui, multa passus sum graui, quibus ad pa-
tientiam eruditus perduraui, sed nihil preſen-
ti casu intolerabilius, qui torum animi mei
robur subuerit, atque deicit. Quis enim lu-
cū potest esse maior, aut miserabilior? vellis
pueri ad patrem perlata est; ex ipso non mem-
brum, non frustum, non vel minimæ reliquia,
totum deuorarunt bestiae: nihil superest, quod
sepulchro inferatur. Ac ne vestem quidem re-
cepi, nisi vt ad eius aspectu recrudescat dolo-
ris memoria, ne vñquam tantæ calamitatis ob-
liuio possit irrepere.

461

μοι τῶν τελεῖται· τοῦ γέφρονος μέλος, οὐ μέλος, οὐ βραχὺ λεῖψανον. ἀλλ' οὐ μὲν ὅλον διδασκά-
ται, αὐτὸς τελεῖται μέλος, αὐτός τελεῖται μοι δοκεῖ τὸ παντάπατον, εἰ μὴ τῷρες
τελεῖται μέλος, καὶ τὸν καὶ τελεῖται μέλος, τὸν τελεῖται μέλος συμφοράς.

DE SERIIS MOTIBVS
Miserationis.

Et de prudenti eorum tractatione.

CAPVT XLVI.

Placuit hanc exemplorum copiam ex clari-
ssimis quibusque scriptoribus explicare,
quod nihil imitatione sit in hoc genere di-
cendi praestabilius. Cæterum mens totius elo-
quentiae prudentia consulenda est, que quid,
quoniam ordine, & loco dicendum, suggerat.

timia viro admirabili necessitas esset denun-
tiata, & omnes, qui aderant, suaviter colla-
chrymarentur, ille amicorum lachrymas co-
ercens:

Vbi præceperat, inquit, sapientia? ubi tot per
annos meditata ratio aduersum imminentia?
cui enim ignaram fuisse sauvitiam Neronis?
neque alius superesse post matrem, fratrem
que imperfectos, quam ut educatoris, præce-
porisque necem adiiceret?

Quid Socrates apud Platonem? qua con-
stantia mortuus num longe melius, & ad affe-
ctus potentius est, consummatæ sapientiae vi-
ros ita loqui, quam flebiles alias nanias occi-
nere? Quippe virtus ipsa, & magnificentia, in
qua grauitas, & auctoritas est, plus proficit
ad misericordiam commouendam, quam hu-
militas, & obsecratio.

Hoc igitur imprimis considerandum erit
Oratori, apud quos dicat, & quem personam agat. Dicendum in curia, in foro, apud pru-
dentes, & limatos homines: in oratione etiā
funebri apud populum, loco sacro: facessant
illæ naniæ muliebres, & quicquid est ambi-
tiosum lachrymarum. Tota, si opus est, gra-
ui dolore conditior oratio. Si Domini, vne-
randi, cruciatus, aut martyrum tormenta nar-
rentur, motibus quidem opus est, & ijs ve-
hementioribus: sed tamen retinere oportet
maiestatem, nec inquam in illos muliebres,
incitatores, vulgantes affectus demigrae.

Secundū proficiendum est, quod tandem
enafurus sit hic motus, nam si inanis tantum
spectatur profusio lachrymarum, quid hoc
sterilius? Omnia, que ex rectoratione geruntur,
ad bonum aliquod solidum collineare oportet.
Si miferationes tractat patronus, ad viri-
litudinem causâ faciant; si sacer orator in ijs

Cicerone non Quamobrem & nimia nonnunquam affec-
in omnibus etiā tenuitudo luxurias M. Tullius, quos
affectionib[us] i-
cessit ab eo prudenter adhibitos fuisse tanti vi-
riauthoritas credi postular, haud tamē in
omni orationis genere, & loco imitandos
suaderem.

Liu. 5. Vide querimoniam Pauli Aemilij, qui in-
tra triumphi sui celebritatem duos, totius fa-
milia column, filios amiserat, quam sobria
est, & excelsa.

Defunctam esse fortunam publicā mea tam
insigni calamitate spero, quod triumphus meus,
velut ad ludibriū casuum humorum,
duobus funeribus liberorum meorum est in-
terpositus. Et quum ego, & Perseus nunc no-
bilia maxime fortis mortalium exempla spe-
& emam: ille qui ante se captiuos, captiuos ipse
duci liberos vidit, incolumes tamē habet, ego
qui de illo triumphai, ab alterius funere filij
ad alterum, accurrit ex Capitolio, prope iam
expirantem, veni, neq; ex fata stirpe liberum

Tacit. I. 15. supereft, qui Lucij Aemilij Pauli nomē ferat.
Seneca mo- Grauis est istud doloris exemplum: nec mi-
ruri supre-
nas generosa extat apud Cornelium Tacitum
moratio. Seneca moritur supraemoratio: cū enim vl-

*Plato in
Phadone.*

Finis metu!
*um quia esse
debet.*